

መሠረታዊ
የክርስትና ትምህርት

በመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች መሠረታዊ የክርስትናን
ትምህርት የሚማሩትንና ለሥርዓተ ጥምቀት
የሚቀርቡትን ሰዎች ለሚያስተምሩ
የተዘጋጁ ማስተማሪያ።

የክርስትና ተምህርት
ማውጫ

ክፍል አንድ፡- እግዚአብሔር

18

1/ ጥ1	ሥላሴ	1
2/ ጥ2	እግዚአብሔር አብ	2
3/ ጥ3	ኢየሱስ ክርስቶስ	4
4/ ጥ4	መንፈስ ቅዱስ	5

ጥያቄዎች

ክፍል ሁለት፡- መጽሐፍ ቅዱስ

5/ ጥ5-6	መጽሐፍ ቅዱስ	7
6/ ጥ7	የእግዚአብሔር ቃል	9
7/ ጥ8-10	ብሉይ ኪዳን	10
8/ ጥ11-12	አዲስ ኪዳን	11

ጥያቄዎች

ክፍል ሶስት፡- ፍጥረትና ኃጢአት

9/ ጥ13	እግዚአብሔር ሁሉን እንዴት እንጸፈጠረ	13
10/ ጥ14	የሰው አፈጣጠር	13
11/ ጥ15	ኃጢአት	15
12/ ጥ16-18	የኃጢአት ውጤቶች	16

ጥያቄዎች

ክፍል አረት፡- የእግዚአብሔር ተእዛዛት

13/ ጥ19-22	የአሥርቱ ተእዛዛት መስጠት	17
14/ ጥ23-26	አሥርቱ ተእዛዛት (1)	19
15/ ጥ27-33	አሥርቱ ተእዛዛት (2)	21
16/ ጥ34-39	አሥርቱ ተእዛዛት (3)	23
17/ ጥ40-45	አሥርቱ ተእዛዛት (4)	24
18/ ጥ46-48	የሐገ ሥረ	26

ጥያቄዎች

ክፍል አምስት፡- ከጋጢአት መዳን

78

19/ ጥ49	ዳጎኅነት በሥረ አደዳለም	29
20/ ጥ50-51	ክርስቶስ ወደ ዓለም መጣ	30
21/ ጥ52-53	ክርስቶስ ሰውን እንዴት አዳነ	31
22/ ጥ54	ሰው ለመዳን ምን ማድረግ ያስፈልገዋል	32
23/	የዳጎኅነት ማረጋገጫዎች	33
24/ ጥ55-57	መስዋዕት የክርስቶስ ምሳሌ መሆኑ	35

ጥያቄዎች

ክፍል ስድስት፡- መንፈሳዊ ሕይወት

25/ ጥ58	መንፈሳዊ ዕድገት	37
26/ ጥ59	የመንፈስ ቅዱስ ሥረ	38
27/	የመንፈስ ቅዱስ ሙሉት	40
28/ ጥ60	የመንፈስ ቅዱስ ናረ	41

ጥያቄዎች

ክፍል ሰባት፡- ቤተ ክርስቲያን

29/ ጥ61	ቤተ ክርስቲያን	43
30/ ጥ62	ክርስቶስና ቤተ ክርስቲያን	45
31/	የቤተ ክርስቲያን ተግባር	46
32/ ጥ63	የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች	47
33/	የሽማግሌዎችና የዲያቆናት ተግባር	49
34/	አሥረተና ምጽዋት	50

ጥያቄዎች

ክፍል ሰምንት፡- የቤተ ክርስቲያን ሥርዓቶች

35/ ጥ64	ጥምቀት (1)	53
36/ ጥ65	ጥምቀት (2)	55
37/ ጥ66	የጌታ እረት (1)	56
38/	የጌታ እረት (2)	57

39/ ጥ67	የክርስቶስ የመጨረሻ ተዕዛዝ	58
40/	ጣቴ. 28:18-20	60

ጥያቄዎች

ክፍል ዘጠኝ:- ጋብቻ

41/ ጥ68	ጋብቻ	61
42/ ጥ69	ክርስቲያናዊ ጋብቻ	63
43/	ክርስቶስና ጋብቻ	64

ጥያቄዎች

ክፍል አሥር:- ጸሎት

44/ ጥ70	ጸሎት (1)	66
45/ ጥ71	ጸሎት (2)	67
46/ ጥ72	ጸሎት (3)	68
47/ ጥ73-75	አባታችን ሆይ (1)	69
48/ ጥ76-78	አባታችን ሆይ (2)	71
49/ ጥ79-81	አባታችን ሆይ (3)	73

ጥያቄዎች

ክፍል አሥረ አንድ:- የዘመን መጨረሻ

50/ ጥ82	ክርስቶስ ተመልሶ የመምጣቱ ተስፋ	74
51/ ጥ83-85	የክርስቶስ ሁለተኛ መምጣት	76
52/ ጥ86-87	ባለጸጋውና እልዓዛር	77
53/ ጥ88-89	የመጨረሻ ነገሮች	80
54/ ጥ90	ወንጌሥተ ሰማያት	82

መገቢያ

ይህ መጽሐፍ የተዘጋጀው ለሁለት ዓይነት ሰዎች ነው።

- 1/ የመጀመሪያውን ዓመት ትምህርት በመ/ቅዱስ ት/ቤት በመከታተል ላይ ለሚገኙትና
- 2/ ለመጠመቅና የቤተ ክርስቲያን አባሎች ለመሆን ለሚፈልጉት አዲስ ክርስቲያኖችም ጭምር ነው።

ስለዚህም መጽሐፉ ለመምህራንም ሆነ ለተማሪዎች ጠቃሚ ነው።

ይህን መጽሐፍ የሚከታተሉት ተማሪዎች በእያንዳንዱ ትምህርት መገቢያ ላይ የተሰጡትን ጥያቄና መልሶች በሚገባ በቃላቸው ማጥናት አለባቸው። እያንዳንዱ መምህር መገንዘብ ያለበት ነገር ተማሪዎቹ የተሰጡትን መልሶች እንዲያነገጉ ብቻ ሳይሆን የተሰጡትን መልሶች ትርጉማቸውን አብረው መረዳት ያለባቸው መሆኑን ነው።

ይህን መጽሐፍ አዲስ ክርስቲያኖችን ለጥምቀት ለማዘጋጀት የሚጠቀሙት ሰዎች በውስጡ የተጠቀሱትን ጥቅሶች በሙሉ መመልከት አያስፈልጋቸውም። በመ/ቅዱስ ት/ቤት የሚጠቀሙበት መምህራንና ተማሪዎች ግን የተጠቀሱትን ጥቅሶች ከመ/ቅዱሳቸው መመልከት አለባቸው።

በእያንዳንዱ የትምህርት ክፍል ጊዜ አንድ የተሟላ ትምህርት ለማስተማር ይሞክሩ። መምህሩ ወደ አዲሱ የትምህርት ክፍል ከመሸገሩ በፊት ቀዳም ሲል ያስተማረውን ትምህርት በአጭሩ መክለስ አለበት። እያንዳንዱ ክፍል ትምህርት ጥቂት ጥያቄዎችን በመጠየቅ ይጸመዳል። ይህም የተጻረገበት ዋና ዓላማ ትምህርቶችን ለመክለስ ብቻ ሳይሆን የክፍል ውይይቶችን ለማነሳሳት ወይም ለማጸፋፈርም ጭምር ነው። ከዚህም ጋር መምህሩ ተጨማሪ ጥያቄዎችን በማቅረብ ተማሪዎቹ በነጥቦቹ ላይ ተወያይተው በተለይ አስፈላጊና ሊረዱላቸው የሚገባቸውን ሃሳቦች በበለጠ እንዲገባቸው ማጽረግ አለበት።

ክፍል አንድ፡- እገዚአብሔር

ተምህርት 1

ጥያቄ 1፡- ሥላሴ ማለት ምን ማለት ነው?

መልስ፡- ሥላሴ እገዚአብሔር አብቶ እገዚአብሔር ወልድ እና እገዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ሶስቱ በአንድነት የሚጠሩበት እምላካዊ ስም ነው፤ ማቴ.28:19።

ሥላሴ

ሀ/ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለሥላሴ የሚገኙ ማስረጃዎች፡-

1/ እገዚአብሔር ሰውን ሲፈጥር «እኛ» ማለት ከአንድ በላይ መሆኑን ያመለክታል፤ ዘፍ.1:26፤ 2:18፤ 3:22። ዳግሞ ዘፍ.11:7ን ተመልከቱ።

2/ ኢየሱስ በተጠመቀ ጊዜ የሥላሴ ሶስትነት ታይቷል፤ ማቴ.3:16-17።

- የእገዚአብሔር አብ ድምፅ ከሰማይ ተሰማ።

- እገዚአብሔር ወልድ ተጠመቀ።

- እገዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ እንደ ርገብ ሲወርድ ታየ።

3/ ኢየሱስ እማኞቹን በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እንድናጠመቅ አዘዘል፤ ማቴ.28:19።

4/ ዳዊት በቡረኪው ሶስቱን ጠቅሶአል፤ 2ቆሮ.13:14።

ለ/ የአብቶ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ሥረዎች፡-

1/ ዓለምን ሲፈጥሩ በኅብረት ሠርተዋል።

- እገዚአብሔር አብ ሰማይንና ምድርን ፈጠረ።

- እገዚአብሔር ወልድ ዓለምን ፈጠረ፤ ዮሐ.1:3፤ ዕብ.1:2።

- እገዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በውኃ ላይ ሰፍሮ ነበር፤ ዘፍ.1:2፤ ኢዮብ 33:4

2/ በክርስቶስ ልደት ኅብረታቸው ተገልጧል።

- አብ አንድያ ልጁን ሰጠ፤ ዮሐ.3:16

- ወልድ ተወለደ፤ ሉቃ.2:11።

- ማርያም በመንፈስ ቅዱስ ጸነሰች፤ ሉቃ.1:35።

3/ ለዳኅንነታቸው አብረው ሠርተዋል።

- እገዚአብሔር አብ በጸጋው አዳኅን፤ ኢፌ.2:8።

- ኢየሱስ በጸሎት ገዛን፤ ሮሜ 3:24።

- በመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ተወለዱን፤ ዮሐ.3:5።

4/ በመቤዛት ሥረ ውስጥ ሶስቱም ድርሻ ነበረቸው።

- ረሱን ያቀረበ ኢየሱስ ነው፤ ዕብ.9:14።

- ረሱን ለእገዚአብሔር አብ አቀረበ፤ ዕብ.9:14።

- በዘላለም መንፈስ ረሱን አቀረበ፤ ዕብ.9:14።

ሐ/ በስምና በሥረ ሥላሴ ሶስት ሲሆኑ በባሕርይና በሥልጣን ግን እግዚአብሔር አንድ ነው፤ ዘጸ. 6:4፤ 1ኛ ቆሮ.12:6፤ 1ጢሞ.2:5።

መ/ ሙሉ በሙሉ ባይገባንም የእግዚአብሔር ማንነት በአንድነትና በሶስተነት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለተገለጸ በእምነት መቀበል አለብን።

1/ አንድ ሰው ሥጋ፥ ነፍስና መንፈስ አለው። ሆኖም ያ ሰው አንድ ሰው ነው።

2/ አንድ ሰው ለእናቱ ልጅዋ ነው፤ ለእህቱ ወንድምዋ ነው፤ ለወለዳት ልጇ ጸገሞ አባታዋ ነው፤ ልጅ፥ ወንድም አባት ቢባልም አንድ ሰው ብቻ ነው።

3/ የእግዚአብሔር አኅብ ከሰው አኅብ ከፍ ያለ ነው፤ ኢሳ.55:8-9። ስለዚህ የእግዚአብሔርን አስተሳሰብ ሙሉ በሙሉ መረዳት አንቻልም፤ ዘጸ. 29:29። ያቀረብናቸው ምሳሌዎች ጸካሞች መሆናቸውን አንርሳ፤ እንዲያሳስቱን እንጠንቀቅ።

ትምህርት 2

ጥያቄ 2:- እግዚአብሔር አብ ማን ነው?

መልስ:- እግዚአብሔር አብ ሁሉን የፈጠረ፥ ለዘላለም የሚኖር፥ ሁሉን የሚያውቅ፥ ሁሉን የሚቻል፥ ሥልጣን ያለው፥ በሁሉ ቦታ የሚገኝ፥ ቅዱስና መሐል እምላክ ነው፤ ዘፍ.1:1።

እግዚአብሔር አብ

እግዚአብሔር አብ አባት ነው።

1/ የክርስቶስ አባት ነው፤ ዮሐ.1:14፤ 5:17፤ 17:1-2፤ 11።

2/ የእማኞች አባት ነው፤ ዮሐ.1:12፤ ማቴ.6:9፤ 7:11።

ሀ/ የእግዚአብሔር ባሕርያት:-

1/ በመጀመሪያ የነበረ ነው፤ ዘፍ.1:1።

እሁንም ሕያው ነው፤ መዝ.83/84/:2።

ወደፈትም ለዘላለም የሚኖር ነው፤ መዝ.89/90/:2።

2/ ሁሉን የሚያውቅ ነው፤ መዝ.138/139/:1፤

ኢሳ.40:13-14፤ 1ዮሐ.3:19-20።

3/ ሁሉን የሚቻልና ሥልጣን ያለው ነው፤ ኢዮብ 42:2፤

ኤር.32:27፤ ሉቃስ 1:37።

4/ በሁሉ ቦታ የሚገኝ ነው፤ መዝ.138/139/:7-9፤ 1ኛ

ሃገ.8:27።

- 5/ ቅዱስ ነው I ኢሳ.6:3I 1 ዲጥ.1:16::
- 6/ ጸጽቅ ነው I መዝ.114/116/:5I መዝ.144/145/:17::
- 7/ መሐረና ይቅር ገደ ነው I መዝ.114/116/:5I
102/103/:8I 11I 17::
- 8/ ናቅር ነው I 1ዮሐ.4:8-16::
- 9/ መንፈስ ነው I 1ዮሐ.4:24::

ለ/ የእግዚአብሔር ሥረ:-

- 1/ ዓለምንና በዓለም ውስጥ ያለውን ሁሉ ፈጠረ I ዘፍ.1:1I
1ዮሐ.4:24::
- 2/ ቃሉን በታማኝነት ይፈጽማል I 1ቅሮ.10:13I 2ጢሞ.2:13I
1ዮሐ.1:9
- 3/ ይወዳል I 1ዮሐ.3:16I ሮሜ 5:8I ኢረ.2:5::
- 4/ ይዎረናል I ዘ8.20:6I መዝ.83/84/:11I
102/103/:3-4::
- 5/ በተከክል ይፈርዳል I መዝ.18/19/:9I ዘፍ.18:25::
- 6/ ይመረናል I መዝ.22/23/:2I ምሳ.3:6::
- 7/ ያበረታናል፥ ይጠብቀናል I ኢሳ.40:28-31I 41:10I
43:1-2::
- 8/ የሚያስፈልገንን ሁሉ ይሰጠናል I መዝ.22/23/:1I
ማቴ.6:33::

ቁ/ እግዚአብሔር በተከክል የሚፈርድና ኃጢአት የሌለበት ከሆነ ኃጢአተኞችን ሊምርና ወደ መንገሥተ ሰማያት ሊያስገባቸው እንዲችል ይቻላል?

- 1/ እግዚአብሔር በተከክል የሚፈርድ በመሆኑ ኃጢአተኞችን መቅጣት አለበት I ሮሜ 6:23:: ነገር ግን እ.የሱስ የሰዎችን ቅጣት ተቀብሎ በእነርሱ ረንታ ስለሞተ ኃጢአተኞችን ሊምር ይቻላል I ሮሜ 5:8::
- 2/ እግዚአብሔር ኃጢአት የሌለበት በመሆኑ ኃጢአትን ወደ መንገሥተ ሰማያት አያስገባም:: ኃጢአት ከእማኞች እንዲወገድ እግዚአብሔር ኃጢአታቸውን ሁሉ በክርስቶስ ላይ አኖረ I ኢሳ. 53:6I
1ዲጥ.2:24:: እግዚአብሔር እሁን እማኞችን ሲያደ ለእነርሱ የሰጠውን የክርስቶስን ጽጽቅ ስለሚመለከት ወደ መንገሥተ ሰማያት ሊያስገባቸው ይቻላል::

መ/ ይህንን ሁሉ ካወቅን ምን ማድረግ ይገባል?

- 1/ ለእግዚአብሔር መስገድ፥ እርሱን ማምለክና ማመስገን ይገባል I ዘ8.20:3I መዝ.102/103/:22I ረእይ 7:12::
- 2/ ለእርሱ መታዘዝና መገዛት ይገባል I ማቴ.7:21I ያዕ.1:22::
- 3/ እርሱን መውጸድ ይገባል I ሉቃ.10:27::
- 4/ እርሱን ማገልገል ይገባል I ማቴ.16:24-26I
ሮሜ. 12:1-2::

ጥያቄ 3:- እግዚአብሔር ወልድ ማን ነው?

መልስ:- እግዚአብሔር ወልድ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ እርሱም ሰው ሆኖ የተገለጸ ብለ ሰዎች ሁሉ ጋጢአት የሞተ ከሞት ተነሥቶ ወደ ሰማይ ያረገ ወደዚህ ዓለም ተመልሶ የሚመጣ ነው፤ ፈልጽ.2:7፤9።

ኢየሱስ ክርስቶስ

እግዚአብሔር ወልድ ተኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው፤ ሉቃ.1:35፤ ዮሐ.1:34፤ ኢሳ.9:6-7።

ሀ/ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም እምላክ ነው።

- 1/ እንደ እግዚአብሔር ጋጢአትን ያስተሠርዋል፤ ማር.2:5-11፤ እምልኮን ይቀበላል፤ ዮሐ.9:38፤ ሉቃ.24:52።
- 2/ ኢየሱስ እግዚአብሔር መሆኑን ተናግሮአል፤ «እኔና እብ እንደ ነን» ዮሐ.10:30፤ ዮሐ.8:58።
- 3/ ከመጀመሪያ የነበረ ለዘላለም የሚኖር ነው፤ ዮሐ.1:1፤ ሚካ.5:2፤ ቆላ.1:17፤ ዮሐ.8:56-59።
- 4/ ሁሉን የሚያውቅ ነው፤ ወደ ፊት የሚሆነውን እንኳ ያውቃል፤ ማቴ.24:3-14፤ ረእይ 2:23፤ ዮሐ.2: 24-25፤ ማር.11:2-6።
- 5/ ሁሉን የሚቻልና ሥልጣን ያለው ነው፤ ማቴ.28:18፤ 2ቆሮ.12:9። ከሞት ተነሥቷል፤ ሮሜ 1:4።
- 6/ በሁሉ ቦታ የሚገኝ ነው፤ ማቴ.18:20፤ 28:20።
- 7/ ቅዱስና ጋጢአት የሌለበት ነው፤ ሉቃ.1:35፤ ዮሐ.4:30፤ 3:14፤ 1ዲጥ.2:22።
- 8/ ጸድቅ ነው፤ ማቴ.27:24።
- 9/ ጌታ ይባላል፤ ዮሐ.9:5፤ ሮሜ 10:9፤ መዝ.109/110/1።
- 10/ ክብር አለው፤ ኢረ.1:22፤ ፈልጽ.2:9።

ለ/ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም ሰው ነው።

- 1/ ከጽንፈኛ ማርያም ተወለደ፤ ሉቃ.2:7፤ ኢሳ.7:14።
- 2/ እንደ ሰው ተፈተነ፤ ማቴ.4:1።
- 3/ እንደ ሰው ተረበሰ ተጠማ፤ ማቴ.4:2፤ ዮሐ.19:28።
- 4/ እንደ ሰው እዛኛ እንግ አፈሰሰ፤ ዮሐ.11:35፤ ማቴ.26:37-38።
- 5/ ሰው በመሆኑ ሞተ፤ 1 ዲጥ.3:18።

6/ በሥጋ ስለ መጣ በጽኑነት ሊረጋገጥ ይችላል፤ ዕብ.4:15::

ቆ

ሐ/ ክርስቶስ ተአምራትን እጸረገ::

1/ በሸተኞችን ፈወሰ፤ ማር.5:24-34፤ ሉቃ.17:12-15::

2/ በአምስት እንጃረና በሁለት ዓሣ 5000 ሰዎችን መገበ፤ ማር.6:34-44::

3/ የሞተውን ሰው እስካሳ፤ ሉቃ.7:11-16፤ ዮሐ.11:38-44::

መ/ ክርስቶስ ስለ ሰው ኃጢአት ሞተ::

1/ በመስቀል ላይ ሞተ፤ ዮሐዋ.2:23::

2/ ከሞት ተነሣ፤ ዮሐዋ.2:24::

3/ ወደ ሰማይ ዐረገ፤ ዮሐዋ.1:9::

4/ በአባቱ ቀኝ ተቀመጠ፤ ኢረ.1:21::

5/ ተመልሶ ይመጣል፤ ዮሐ.14:2-3::

ትምህርት 4

ጥያቄ 4:- መንፈስ ቅዱስ ማን ነው?

መልስ:- መንፈስ ቅዱስ በዚህ ዓለም በሚኖሩት አማኞች ውስጥ አጽር የሚያጽናናቸውና የሚመረቸው ፍጹም እግዚአብሔር ነው፤ ዮሐ.14:26::

መንፈስ ቅዱስ

እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በአማኞች ልብ ውስጥ የሚኖር ቅዱስ መንፈስ ነው::

ሀ/ መንፈስ ቅዱስ ፍጹም አምላክ ነው::

1/ በመጀመሪያ የነበረ ለዘላለም የሚኖር ነው፤ ዕብ.9:14::

2/ ሁሉን የሚያውቅ ነው፤ 1 ቆሮ.2:10-11 ዮሐ.14:26::

3/ ሁሉን የሚቻል ነው፤ ሮሜ 15:19::

4/ በሁሉ ቦታ የሚገኝ ነው፤ መዝ.138/139/:7::

5/ ቅዱስ ነው፤ ስሙ መንፈስ ቅዱስ ነው::

6/ ረጣሬ ነው፤ ዘፍ.1:3፤ ኢዮብ 33:4፤ መዝ.103/104/:30::

7/ ጴጥሮስ መንፈስ ቅዱስና እግዚአብሔር እንደ መሆናቸውን መሰከረ፤ ዮሐዋ.5:3-4::

ለ/ የመንፈስ ቅዱስ ሥረ:-

1/ ሰውን ያጽናናል፤ ከሰዎች አንዱ አጽናኝ ነው፤

ዮሐ.14:16፤ 26፤ 15:26:: ክርስቶስ አጽናኝ

እንዲልክላቸው «እኔ እንድሄድ ይሻላቸዋል» አለ፤ ዮሐ.16:7::

- 2/ ሐይወትን ይሰጣል፤ ዮሐ.6:63::
- 3/ አዲስ ልደትን ይሰጣል፤ ዮሐ.3:5::
- 4/ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል እንዲጸፉ መርቷቸዋል፤
2ኢጥ.1:21::
- 5/ ማርያም በመንፈስ ቀዱስ ጸንሳ ኢየሱስን ወለደች፤ ሉቃ.1:35::
- 6/ ስለ ኃጢአት ሰውን ይወቅሳል፤ ዮሐ.16:8::
- 7/ በአማኞች ውስጥ ይኖራል፤ ዮሐ.14:15-17፤ ሮሜ 8:9፤
1ቆሮ.6:19-20::
- 8/ አማኞችን ወደ እውነት ይመረቸዋል፤ ያስተምረቸዋል፤ ክርስቶስ
የተናገረቸውን ያሳስባቸዋል፤ ዮሐ.14: 17፤ 26:: ስለ
ክርስቶስ ይመሰክራል፤ ዮሐ.15:26::
- 9/ አማኞች እንዲመሰክሩ ኃይልን ይሰጣቸዋል፤ ዮሐ.1:8::
- 10/ የሥጋን ምኞት እንዳይፈጽሙ ኃይልን ይሰጣቸዋል፤ ሮሜ 8:13፤
ገላ.5:16::

ሐ/ መንፈስ ቀዱስ ማንነት ያለው ከሥላሴ አንዱ አካል ነው::

- 1/ መንፈስ ቀዱስ ያዘናል፤ ኢፌ.4:30::
- 2/ መንፈስ ቀዱስ ይወዳል፤ ሮሜ 15:30::
- 3/ መንፈስ ቀዱስ እውቀት አለው፤ 1 ቆሮ.2:10-12::
- 4/ መንፈስ ቀዱስ ይናገራል፤ ረእይ 2:7::
- 5/ መንፈስ ቀዱስ ይመሰክራል፤ ዮሐ.15:26::
- 6/ መንፈስ ቀዱስ ይጸልያል፤ ሮሜ 8:26:: ስለዚህ መንፈስ ቀዱስን
እንደ አንድ አጽናኝ ትጽፍ እንጂ እንደ አንድ ጉሉዝ አካል
ወይም ኃይል አንቁጠረው::

የክፍል አንድ ጥያቄዎች

- 1/ ማቴ.3:16-17 ስለ ሥላሴ ምን ያስተምረል?
- 2/ ሥላሴ ለደኅንነታችን ተባብረው የሠሩት እንዴት ነው?
- 3/ አብቶ ወልድና መንፈስ ቀዱስ እያንዳንዳቸው በሁሉ ቦታ እንዲሟገጉ
የሚያመለክቱ ሶስት ጥቅሶችን ጥቀሱ::
- 4/ እግዚአብሔር ቀዱስ ስለሆነ እኛስ ምን መሆን ያስፈልገናል?
1ኢጥ.1:15-16::
- 5/ እግዚአብሔር መሐረና ይቅር ባይ በመሆኑ ሰዎች ሁሉ ይጽናሉ?
ለመልሳቸው ማስረጃ 3 ጥቅሶችን ጥቀሱ::
- 6/ እንዳንጽ ሰዎች «ኢየሱስ እንደ ሰው ስለተወለደ እግዚአብሔር ሊሆን
እይቸልም» ይላሉ:: ለዚህ ምን መልስ ተሰጣቸዋል?
- 7/ መንፈስ ቀዱስ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል መሆኑን የሚያረጋግጡ
3 ጥቅሶችን ጥቀሱ::
- 8/ በብሉይ ኪዳን ጊዜ እግዚአብሔር አንድ አምላክ ብቻ እንደሆነ

የእስረኤልን ሕዝብ ጸጋገሞ አስተምሯል፤ ዘጸ.6:4። በዚያን ጊዜ
ኢየሱስ ነርስቶስና መንፈስ ቅዱስ የሉም ነበር ማለት ነው?

9/ እግዚአብሔር ረሱን ለሰው የሚገልጸው እንዴት ነው?

ሮሜ 1:19-20

ሮሜ 2:15

ዕብ.1:1-2፤ ዮሐ.1:14፤ 18፤ 14:9

ዘፀ.34:27፤ ሉቃ.24:44፤ ረእይ 21:5

10/ እግዚአብሔር ምን እንጽናጸርን ይረዳቸዋል?

ዮሐ.4:23-24

መዝ.99/100/:4

ዘጸ.6:5

ዘጸ.13:4

ምሳሌ 3:5

11/ ዘጸ.6:4፤ 5ን በቃላቶቹ አጥኑ።

ክፍል ሁለት፡- መጽሐፍ ቅዱስ

ተምህርት 5

ጥያቄ 5፡- መጽሐፍ ቅዱስ ምንጽነው?

መልስ፡- መጽሐፍ ቅዱስ ስሕተት የማይገኝበት የማይለወጥ እና
የማይሻር እውነተኛና ፍጹም የሆነ የእግዚአብሔር ቃል ነው።

ጥያቄ 6፡- መጽሐፍ ቅዱስን የጻፉት እነማን ናቸው?

መልስ፡- መጽሐፍ ቅዱስን የጻፉት መንፈስ ቅዱስ የመረቸው የእግዚአብሔር
ሰዎች ናቸው፤ 2ጴጥ.1:21።

መጽሐፍ ቅዱስ

ሀ/ መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ነው። በሰዎች የተጻፉ ብዙ ሌሎች
መጻሕፍት አሉ፤ ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ የእግዚአብሔር ቃል
ነው፤ ኢሮ.36:1-2፤ ዘፀ.20:1።

ለ/ መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን እንዴት ልናውቅ እንችላለን?

1/ የመጽሐፍ ቅዱስ ጸሐፊዎች ቁጥረቸው 40 ሲሆን፤ የናፋትም
በተለያዩ ዘመናት፤ በተለያዩ ሀገራት ነበር። ቢሆንም
ተምህርታቸው እርስ በራሱ የሚስማማ፤ መለያየት የሌለበትና
ስሕተት የማይገኝበት ነው። ይህም የመጽሐፍ ቅዱስ ጸረሲ
መንፈስ ቅዱስ መሆኑን ያረጋግጣልናል። ጸሐፊዎች በመንፈስ
ቅዱስ ተመርተው እርሱ የነገረቸውን ጻፉ እንጂ የረሳቸውን
አሳብ አልጻፉም፤ 2ጴጥ.1:21፤ ዕብ.1:1-2።

- 2/ መጽሐፍ ቅዱስ በውስጡ ብዙ የተረጸሙ ትንቢቶች ይገኙበታል፤ ለምሳሌ ያህል በትንቢተ ኢሳይያስ ምዕረፍ 53 ውስጥ የሚገኙት ስለ ክርስቶስ መከራ የሚናገሩት ትንቢቶች በሙሉ ተረጽመዋል።
- 3/ ኢየሱስ ረሱ ከብሉይ ኪዳን እየጠቀሰ በማስተማር መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን መስክሮአል፤ ማቴ.4:4፤ ሉቃ.24:45-47፤ ዮሐ.3:14-15።
- 4/ መጽሐፍ ቅዱስን እምነው ክርስቶስን የገል መጽኃኒታቸው አድርገው የተቀበሉ ሰዎች አዲስ ሕይወትን በማግኘት ቀድሞ የነበረቸው ሕይወት በሙሉ ይለወጣል። የእግዚአብሔር ቃል እንጂ የሰው ቃል ሰውን መለወጥ አይችልም።
- 5/ ባለፉት ዘመናት ብዙ ሰዎች መጽሐፍ ቅዱስን ለማጥፋት ቢሞክሩም ሊያጠፉት አልቻሉም። ሌሎች መጻሕፍት ተወዳጅነታቸውን እያጡ ሲሂዱ መጽሐፍ ቅዱስ ገን እየተስፋፋና ተወዳጅነቱ እየበዛ የሄደ መጽሐፍ ነው።

ሐ/ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን መልእክት መረዳት የምንችለው እንዴት ነው?

- 1/ በመስማትና በማንበብ ነው፤ ሮሜ 10:14፤17።
- 2/ በየቀኑ በማጥናት ነው፤ መጽሐፍ ቅዱስን በተለያዩ መንገዶች ማጥናት የሚቻል ቢሆንም ደረሲው መንፈስ ቅዱስ ስለሆነ እርሱ እንዲያስተምረን መጸለይ አለብን፤ መዘ.118/119/;18፤ ዮሐ.14:26፤ 16:13።
- 3/ ጥቅሶቻን በቃል በማጥናት ነው። ጥቅሶቻን በቃላትን ካወቅን ስይጣን ለሚያቀርብልን ረተና እና ሰዎች ለሚጠይቁን ጥያቄዎች መልስ ልንሰጥ፥ ቸገር ቢዳርስብንም መጽናፍና መመሪያ ልናገኝ እንችላለን፤ መዘ.118/119/;11።
- 4/ በማሰላሰል ነው፤ ኢድሱ 1:8፤ መዘ.1:2።
- 5/ በመታዘዝ ነው፤ ዮሐ.14:15። የእግዚአብሔር ቃል ምን እንደሚል ከተረዳን በኋላ ተእዛዙን መረጸም አለብን። የምናውቀውን ስናዳርግ አዲስ ተምህርት ልንማር እንችላለን፤ ዮሐ.7:17።
- 6/ ሌሎችን በማስተማር ነው፤ ማቴ.28:19-20፤ ማር.16:15፤ 2ጢዋ.4:2-5።

ተምህርት 6

ጥያቄ 7:- የመጽሐፍ ቅዱስ ዋና ዓላማ ምንድነው?

መልስ:- የመጽሐፍ ቅዱስ ዋና ዓላማ እግዚአብሔር ሰውን ከኃጢአት ለማዳን ያለውን ዕቅድ፥ ኢየሱስ ክርስቶስንና የተቀደሰ ረቀዱን ለሰዎች መገለጽ ነው።

የእግዚአብሔር ቃል

ሀ/ የእግዚአብሔር ቃል ኢየሱስ ክርስቶስን ይገልጻል።

1/ በትንቢት ኢየሱስን ሲገልጽ፡-

- በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኘው የመጀመሪያው ትንቢት የሚናገረው ስለኢየሱስ መምጣት ነው። አዳምና ሴዋን ኃጢአት በሠሩ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት ዘር የሚወለድ ልጅ ሰይጣንን እንደሚያሸንፍ ትንቢት ተናገረ፤ ዘፍ.3:15። ማርያም ጽንገል ስለነበረች ክርስቶስ ከሴት ብቻ ተወለደ። የኃጢአታቸንን ዋጋ ከፍሎ ሰይጣንን በማሸነፍ ነጻ አወጣ።
- ስለ ክርስቶስ ልደት፡ ኢሳ.7:14፤ ሚክ.5:2።
- ስለ ክርስቶስ ሥቃይና ዋት፡ ኢሳ.53።
- ክርስቶስ እንደ ንጉሥ ሆኖ ተመልሶ እንደሚመጣ፡ መዝ.2፤ ኢሳ.63።

2/ በምሳሌ ኢየሱስን ሲገልጽ፡-

- እግዚአብሔር አዳምንና ሴዋንን ከከብት የሚገኝ ቁርባት ማልበሱ ኢየሱስ ጾሙን በማፍሰስ የሰዎቹን ኃጢአት የሚያስወግድ የመሆኑ ምሳሌ ነው፤ ዘፍ.3:21።
- የእስረኤል ሰዎች ከገብጽ እገር ከመውጣታቸው በፊት ያከበሩት የፋሲካ በባል በኢየሱስ ጾም የሚጽኑ መሆኑን የሚያመለክት ምሳሌ ነበረ፤ ዘፀ.12:21-23።
- እግዚአብሔር የእስረኤልን ሰዎች አዞላቸው ያቀረቡት መስዋዕት ኢየሱስን የሚያመለክት ምሳሌ ነበረ፤ ዘሌ.1:1-5።

3/ አዲስ ኪዳን የኢየሱስ ክርስቶስን የሕይወት ታሪክ ይገልጻል።

4/ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ቃል ይባላል፤ ዮሐ.1:1-3፤ 14።

ለ/ የእግዚአብሔር ቃል ኃይልና ሥራ፡-

1/ ቃሉ የእግዚአብሔርን ረቀጽ በመገለጽ መንገዳቸንን ያሳየናል፤ መዝ.118/119/:105።

2/ ቃሉ ያነጻጽል፤ ዮሐ.15:3፤ መዝ.118/119/:9-11።

3/ በእግዚአብሔር ቃል ሰይጣንን ማሸነፍ እንችላለን፤ ማቴ.4:4፤ 7፤ 10። ቃሉ ሰይፋቸን ነው፤ ኢፌ.6:17።

4/ የወንጌልን ቃል የሚያምኑትን ያጽናል፤ ሮሜ.1:16፤ 10:17። ቃሉ የምንጽንበትን መንገድ ያሳየናል፤ ዮሐ.17:11-12።

5/ የእግዚአብሔር ሰው ፍጹምና ለበጎ ሥራ ሁሉ የተዘጋጀ ይሆን ዘንጽ

የእገዚአብሔር መንፈስ ያለበት መጽሐፍ ሁሉ ለትምህርትና ለተገዛዩ ልብንም ለማቅናት በጽድቅም ላለው ምክር ጸገም ይጠቅማል፤
2 ጢዋ.3:16-17።

ትምህርት 7

ጥያቄ 8:- መጽሐፍ ቅዱስ ስንት ዋና ዋና ክፍሎች አሉት?

መልስ:- መጽሐፍ ቅዱስ ብሉይ ኪዳንና አዲስ ኪዳን የሚባሉ ሁለት ዋና ዋና ክፍሎች አሉት።

ጥያቄ 9:- ብሉይ ኪዳን ምንድነው?

መልስ:- ብሉይ ኪዳን ክርስቶስ ከመወለዱ በፊት እገዚአብሔር ለሰዎች ሰጥቷቸው የነበረውን ቃል ኪዳን የሚገልጽ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው።

ጥያቄ 10:- በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተጽፈው የምናገኛቸው ፍሬ ነገሮች ምንድናቸው?

መልስ:- በብሉይ ኪዳን ውስጥ ተጽፈው የምናገኛቸው ፍሬ ነገሮች የዓለምና በውስጥ ያሉት ፍጥረታት አፈጣጠር፣ በእገዚአብሔር የተመረጡት የአስረኤል ሕዝብ ታሪክ፣ እነርሱም ይዘምሩአቸው የነበሩት መዘመራትና እስከ ዓለም መጨረሻ ጽረስ የሚፈጸሙት ትንቢቶች ናቸው።

ብሉይ ኪዳን

ሀ/ እብዛኛዎቹ የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት የተጻፉት በዕብራይስጥ ቋንቋ ነበር። ዛሬ ገን መጽሐፍ ቅዱስ ከ1000 በሚበልጡ ቋንቋዎች ተተርጉሞአል። በብሉይ ኪዳን ውስጥ 39 መጻሕፍት አሉ።

ለ/ የብሉይ ኪዳን ክፍሎች:-

1/ የአሪት መጻሕፍት:- አሪት ዘፍጥረት፣ አሪት ዘጸአት፣ አሪት ዘሌዋውያን፣ አሪት ዘጉልቁ፣ አሪት ዘዳገም ናቸው። እነዚህ መጻሕፍት ስለ ዓለም አፈጣጠር፣ ኃጢአት ወደ ዓለም ስለመግባቱ፣ የአብርሃም ተወላጆች ወደ ገብፅ ስለመሄዳቸው ይናገራሉ። በተጨማሪ፣ ሙሴ ከገብፅ እንዳወጣቸው፣ በምጽረ በዳ እንደተጓዙ፣ ሙሴ የአሪትን ሕግ እንደሰጣቸውና ቤተ መቅደስን እንዲት መሥረት እንዳለባቸው ይገልጻሉ።

2/ የአስረኤል ታሪክ መጻሕፍት:- መጽሐፈ ኢያሱ፣ መሳፍንት፣ ሩት፣ 1ና2 ሳሙኤል፣ 1ና2 ነገሥት፣ 1ና2 ዜና መዋዕል፣ ዐዘረ፣ ነህም፣ አስቴር ናቸው። እስረኤላውያን ለእገዚአብሔር ሲታዘዙ እንዴት እንደተባረኩና ወደ ኃጢአት ሲገቡ እንዴት እንደተቀጡ

በእነዚህ የታሪክ መጻሕፍት ተገልጾል:: የእስረኤል ሕዝብ በአሰርና በባቢሎን ተማርከው ከተወለዱ በኋላ ግማቸው ወደ እገረቸው እንደገና እንደተመለሱ በእነዚህ መጻሕፍት ተገልጾል::

3/ የግጥም መጻሕፍት:-

መጽሐፈ ኢዮብ:- በእግዚአብሔር የታመሠው ሰው የደረሰበትን ሥቃይ እንዴት እንደተቀበለ የሚገልጽ መጽሐፍ ነው::

መዝሙረ ዳዊት:- ዳዊትና ሌሎች የጻፉዋቸው የምስጋና መዝሙሮች የሚገኙበት መጽሐፍ ነው::

መጽሐፈ ምሳሌ:- ለሕይወታችን የሚጠቅም ትምህርት ያለበት በሰሎሞን የተጻፈ የጥበብ መጽሐፍ ነው::

መጽሐፈ መክብብ:- ሰው ያለ እግዚአብሔር ሲኖር ይህ ዓለም ሁሉ ከንቱ መሆኑን የሚያሳይ መጽሐፍ ነው::

መኃልየ መኃልይ ዘሰሎሞን:- በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል ያለውን ፍቅር በምሳሌ የሚያስረዳ መጽሐፍ ነው::

4/ የተንቢት መጻሕፍት:- ኢስያያስ፣ ኤርምያስ፣ ሰቆቃው ኤርምያስ፣ ሐዘቅኤል፣ ዳንኤል፣ ሆሴዕ፣ ጸዋድ፣ ሚካያስ፣ ኢዮኤል፣ ጸብዳዩ፣ ዮናስ፣ ናሆም፣ ዕንባቆም፣ ሶፍንያስ፣ ሐጌ፣ ዘካርያስ፣ ሚልካያስ ናቸው:: የእስረኤል ሐዘብ የእግዚአብሔርን መንገድ ትተው ወደ ኃጢአት ሲገቡ እግዚአብሔር ነቢያትን ይልክላቸው ነበር:: ነቢያት ወደ ፊት የሚሆነውን ነገር እየገለጹ ሰዎች ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ ይመክሩ ነበር:: ስለመሢሁ መምጣት ጸግሞ ብዙ ትንቢቶች ተናገረዋል::

ትምህርት 8

ጥያቄ 11:- አዲስ ኪዳን ምንድነው?

መልስ:- አዲስ ኪዳን እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ውስጥ ሰጥቶት የነበረው ቃል ኪዳን ክርስቶስ ከተወለደበት ጊዜ ጀምሮ መፈጸሙን የሚገልጽ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው::

ጥያቄ 12:- በአዲስ ኪዳን ውስጥ ተጽፈው የምናገኛቸው ዋና ዋና ፍሬ ነገሮች ምንድናቸው?

መልስ:- በአዲስ ኪዳን ውስጥ ተጽፈው የምናገኛቸው ዋና ዋና ፍሬ ነገሮች የክርስቶስ የሕይወት ታሪክ፣ የቤተ ክርስቲያን መመሥረት፣ የወንጌል ትምህርት መስፋፋት፣ የሐዋርያት መልእክቶችና በዓለም መጨረሻ የሚፈጸሙት ነገሮች ናቸው::

አዲስ ኪዳን

ሀ/ የአዲስ ኪዳን ሃያ ሰባት መጻሕፍት የተጻፉት በግሪክ ቋንቋ ነበረ::

ለ/ የአዲስ ኪዳን ክፍሎች፡-

1/ ወንጌሎች፡- ማቴዎስ፥ ማርቆስ፥ ሉቃስና ዮሐንስ ናቸው።
እነርሱም የክርስቶስን ልደት፥ የሠረቸውን ተአምረት፥
ያስተማረቸውን ምሳሌዎችና ትምህርቶች፥ እልፎ መሰጠቱን፥
ሞቱን፥ ትንሣኤውን፥ በጠቅላላ የሐይወት ታሪኩን ይገልጻሉ።

2/ የሐዋርያት ሥረ፡- የታሪክ መጽሐፍ ሲሆን የቤተ ክርስቲያንን
መመሥረትና የወንጌልን መስፋፋት እንዲሁም መንፈስ ቅዱስ
በተለይ በጴጥሮስና በዳውሎስ በኩል የሠረውን ሥረ ያሳያል።

3/ መልእክቶች፡- ሮሜ፥ 1ና2 ቆሮንቶስ፥ 1ና2 ሉፈሶን፥
ፈልጽስዮስ፥ ቆላስይስ፥ 1ና2 ተሰሎንቄ፥ 1ና2 ጢሞቴዎስ፥
ቲቶ፥ ፈልሞና፥ ዕብረውያን፥ 1ና2 ጴጥሮስ፥ 1፥2ና3
ዮሐንስ፥ ያዕቆብና ይሁዳ ናቸው። እነዚህ መልእክቶች በዚያን
ጊዜ ለነበሩትና ዛሬ ላሉት ሰዎች ጠቃሚ የሆነ መንፈሳዊ
ትምህርት ይሰጣሉ።

4/ የትንቢት መጽሐፍ፡- የዮሐንስ ረእይ ነው። ስለሚመጣው
ፍርድና ስለ አዲስ ሰማይና ምጽር ይገልጻል።

የክፍል ሁለት ጥያቄዎች

1/ መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል መሆኑን እንዴት እናውቃለን?

2/ የእግዚአብሔርን ቃል ማስተማር የሚያስፈልገው ለምንድነው?

3/ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የመጀመሪያው ትንቢት የትኛው ነው?

4/ አንድ ሰው እንዲያምን ምን ያስፈልገዋል? ሮሜ 10:17።

5/ የኦፊትን መጻሕፍት ስሞች ዘርዘሩ።

6/ እውነት ወይስ ውሸት?፡-

- በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ 66 መጻሕፍት አሉ።

- በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንዳንድ ስሐተት አሉ።

- ብሉይ ኪዳን የተጻፈው ክንርስቶስ ልደት በኋላ ነው።

- በብሉይ ኪዳን ውስጥ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ምንም አልተጻፈም።

- በመጽሐፍ ቅዱስ ከተጻፉት ትንቢቶች ብዙዎቹ ተፈጽመዋል።

- የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት የተጻፉት በግሪክ ቋንቋ ነው።

- እሁን መጽሐፍ ቅዱስ ከ1000 በሚበልጡ ቋንቋዎች ተተርጉሞአል።

- የሐዋርያት ሥረ የታሪክ መጽሐፍ ነው።

- የክርስቶስ ሐይወት ታሪክ በተለይ በመልእክት መጻሕፍት ይገኛል።

- የዮሐንስ ረእይ ስለሚመጣው ፍርድ ይገልጻል።

- መጽሐፍ ቅዱስ በሙሉ የእግዚአብሔር ቃል ነው።

- የእግዚአብሔርን ቃል ማወቅና መፈጸም ያስፈልገናል።

7/ የመጽሐፍ ቅዱስን መጻሕፍት በቅደም ተከተል ስሞቻቸውን ታውቃላቸው?

ቢያንስ ቢያንስ የአዲስ ኪዳንን መጻሕፍት ስሞች ማወቅ ያስፈልጋቸዋል።

8/ 2ጢሞ.3:16-17ን በቃላቸው አጥኑ።

ክፍል ሶስት፡- ፍጥረትና ኃጢአት

ትምህርት 9

ጥያቄ 13፡- ዓለምንና ሰውን የፈጠረው ማን ነው?

መልስ፡- ዓለምንና ሰውን የፈጠረው እግዚአብሔር ነው።

እግዚአብሔር ሁሉን እንዴት እንዳፈጠረ፤ ዘፍጥ.1-2

ሀ/ እግዚአብሔር ብርሃንን፥ ውኃን፥ መሬትን፥ ሣርን፥ ዛፍን፥ ፀሐይን፥ ጨረቃንና ከዋክብትን በቃሉ ፈጠረ፤ ዘፍ.1:1-19።

ለ/ እግዚአብሔር ሕይወት ያላቸውን ሁሉ ፈጠረ፤ ዘፍ.1:20-25።
እያንዳንዱ እንዳየወገኑ፥ ወፍ ከወፍ፥ በገ ከበገ እንዲዋለጽ እንጂ እንዲ ወገን ወደ ሌላ ወገን እንዲለወጥ አልፈቀደም።

ሐ/ እግዚአብሔር ሰውን በመልኩ ፈጠረ፤ ዘፍ.:27። እግዚአብሔር ሰውን «ብዙ ተባዙ፥ በምጽር ላይ ያለውን ገዙ» ብሎ አዘዘ፤ ዘፍ.1:28።

መ/ እግዚአብሔር የመፍጠርን ሥረ በስድስት ቀን ፈጽሞ በሰባተኛው ቀን ከሠረው ሥረ ሁሉ አረፈ፤ ዘፍ.2:2።

1/ ሰዎች ሰባተኛውን ቀን ማለት ቀዳሜን እንዲያከብሩ አዘዛቸው፤ ዘፀ.20:8።

2/ ሰዎች ኃጢአት ስለሠሩ እዲስ ፍጥረት መሆን ያስፈልጋቸው ነበር።
ኢየሱስ እዲስ ሕይወት ሊሰጣቸው ሞቶ ከተነሣ በኋላ በአባቱ ቀን በሰማያዊ ሥፍረ ተቀምጦ ከሠረው አረፈ፤ ዮሐ.1:21።
ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ከሞት የተነሣበትን ቀን እሁድን እናከብራለን፤ ዮሐ.20:19-20፤ 1ቆሮ.16:2።

ሠ/ በመጀመሪያ ፍጥረቱ ሁሉ መልካም ነበረ፤ ዘፍ.1:4፤ 10፤ 12፤ 18፤ 21፤ 25፤ 31። እሁን ግን በኃጢአት ምክንያት ስለተበላሸ ፍጥረት ሁሉ መልካም እንዳይቆይ እናውቃለን። ከፈጣሪያችን የሚለያየንን ኃጢአት በመሥረታችን እዲስ ፍጥረት መሆን ያስፈልገናል፤ ዮሐ.3:3፤ 2ቆሮ.5:17።

ትምህርት 10

ጥያቄ 14፡- እግዚአብሔር ሰውን እንዴት አድርጎ ፈጠረው?

መልስ፡- እግዚአብሔር ሰውን ለከብሩ እንዲሆን በረሱ መልክ ፈጠረው፤ ዘፍ.1:26-27።

የሰው አፈጣጠር

ሀ/ እግዚአብሔር ሰውን እንዴት አድርጎ እንዳፈጠረው፡-

- 1/ እግዚአብሔር ሰውን ከአፈር አበጀው፤ በእፍንጫውም የሕይወት እስተነፋሱን እፍ አለበት፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ፤ ዘፍ.2:7። ይህን በማጽረግ እግዚአብሔር የፈሱን ሕይወት ለሰው ሰጠ። ስለዚህ ሰው ከእግዚአብሔር ጋር ሊገናኝ ቻለ።
- 2/ እግዚአብሔር ሰውን በፈሱ መልክ ፈጠረው፤ ዘፍ.1:27። በፈሱ መልክ ፈጠረው ስንል ምን ማለታችን ነው? ሰው በሥጋው እግዚአብሔርን ይመስላል ማለታችን አይደለም። ነገር ግን ሰው እግዚአብሔርን ሊያውቅ የሚችልበት መንፈስ ተሰጠው ማለት ነው።
- 3/ እግዚአብሔር ከአዳም የወሰዳትን አጥንት ሴት አጽርጎ ሠረተ፤ ዘፍ.2:22።
- 4/ ሰዎች ሁሉ የተወለዱት እግዚአብሔር ከፈጠረው ከእንደ ከአዳም ነው፤ ዘፍ.1:28።

ለ/ ሰው ከሌሎች ፍጥረታት ልዩ የሆነው እንዴት ነው?

- 1/ ሰው መንፈስ ስላለው ከእግዚአብሔር ጋር በጸሎት ሊገናኝ ይችላል። እንስሳ እግዚአብሔርን ሊያውቅ የሚችልበት መንፈስ የለውም።
- 2/ ሰው ለዘላለም የሚኖር ነፍስ ሆነ፤ ዘፍ.2:7። ሥጋውም ዋቅ ወደ አፈር ይመለሳል። መንፈሱ ግን አይዋቅም። እንስሳ ለዘላለም የሚኖር ነፍስ የለውም።
- 3/ እግዚአብሔር ለሰው በምጽር ላይ ያለውን ፍጥረት ሁሉ እንዲገዛ ሥልጣን ሰጠው፤ ዘፍ.1:28።
- 4/ እንስሳ ከሰው የተለየ ፍጥረት ስለሆነ ለአዳም እንደ እርሱ ያለ ረዳት ከእንስሳት ወገን አልተገኘለትም፤ ዘፍ. 2:20። በዚህ ምክንያት እግዚአብሔር ሌዋንን ፈጠረለት።

ሐ/ እግዚአብሔር ለሰው የሚያስፈልገውን ሁሉ ሰጠው፤

- 1/ ምግብ ሰጠው፤ ዘፍ.1:29። መኖሪያ ሰጠው፤ ዘፍ.2:15። ረዳት ሰጠው፤ ዘፍ.2:22። ኃላፊነት ሰጠው፤ ዘፍ.1:26-28።
- 2/ ለሰው ምርጫን ሰጠው፤ ዘፍ.2:16-17። ሰው መታዘዝን ወይም አለመታዘዝን ሊመርጥ ይችላል። ሰው በገጽ ሳይሆን በምርጫው በእርሱ አምኖ በፈቃደኝነት እንዲታዘዝለት እግዚአብሔር ፈለገ።

መ/ እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረው ለምንድነው?

- 1/ ሰውን የፈጠረው ለፈሱ ክብር ነው፤ ዲሳ.43:7።
- 2/ ሰውን የፈጠረው እንዲያመልከውና እንዲያመሰግንው ነው፤ መዝ.102/103/; 1-2፤ 106/107/; 1፤ ፈልጽ.2:10-11።

ጥያቄ 15:- ኃጢአት ማለት ምን ማለት ነው?

መልስ:- ኃጢአት ማለት ለእግዚአብሔር አለመታዘዝ ማለት ነው፤
1ዮሐ.3:4::

ኃጢአት

ሀ/ ሰው በኃጢአት እንዴት እንደወደቀ፤ ዘፍ.3::

- 1/ ሔዋን የሰይጣንን ምክር ሰማች:: ሰይጣን የእግዚአብሔርን ቃልና ፍቅር እንድትጠረጠር አደረጋት፤ ዘፍ.3:1፤ 4፤ 5::
- 2/ ሔዋን የሰይጣንን ምክር ስለሰማች የተከለከለው የዛፋ ፍረ ቅንጽ እንዲሆን አየች:: በልብዋም ተመኘች፤ ዘፍ.3:6:: ሰይጣን ዛሬ ደግሞ በጆርአችን፥ በአይናችን እና በልባችን ይረትናል፤
1ዮሐ.2:15-17::
- 3/ ፍረውን ወስዳ በላች:: ለባሏም ሰጠችው:: እርሱም በላ፤ ዘፍ.3:6::
- 4/ ሰዎች ሁሉ የአዳም ልጆች በመሆናቸው ኃጢአተኞች ሆኑ፤
ሮሜ 5:12::

ለ/ ኃጢአት ምንድነው?

- 1/ ኃጢአት ዓመፅ ወይም አለመታዘዝ ነው፤ 1ዮሐ.5: 17::
አዳምና ሔዋን ለእግዚአብሔር አልታዘዙም::
- 2/ ኃጢአት የእግዚአብሔርን መንገድ ትቶ በረሰ መንገድ መሄድ ነው፤ ኢሳ.53:6::
- 3/ ኃጢአት በገ አለመሥረት ነው፤ ደዕ.4:17::
- 4/ ሰው በሚናገረው ቃል ኃጢአት ሊሠረ ይችላል፤
ማቴ.5:21-22፤ ደዕ.3:10::
- 5/ ኃጢአት ከሰው ልብና ምኞት ሊወጣ ይችላል፤ ምሳሌ 4:23፤
1ጢዮ.6:10::
- 6/ የኃጢአት ዓይነቶች በ7ላቲያ 5:19-21 ተዘርዝረዋል::

ጥያቄ 16:- የኃጢአት ደመወዝ ምንድነው?

መልስ:- የኃጢአት ደመወዝ የዘላለም ሞት ነው፤ ሮሜ 6:23::

ጥያቄ 17:- ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች ናቸው?

መልስ:- አዎን፤ ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች ናቸው፤ ሮሜ 3:23::

ጥያቄ 18:- ሰው ኃጢአተኛ መሆኑን የሚያውቀው እንዴት ነው?

መልስ፡- ሰው ኃጢአተኛ መሆኑን የሚያውቀው የእግዚአብሔር ቃል ሲያመለክተውና መንፈስ ቅዱስ ሲወቅሰው ነው።

የኃጢአት ውጤቶች

ሀ/ ኃጢአት መሥረት በዚህ ዓለም ያስከተላቸው ውጤቶች፡-

- 1/ መከረና ጽኑም፤ ዘፍ.3:19። በፍጥረት ሁሉ ላይ ፍርድ እዳረሰ፤ ዘፍ.3:16-18።
- 2/ ፍርሃትን አስከተለ። ኃጢአትን ሳይሠሩ በፊት አዳም እና ሌዋን ከእግዚአብሔር ጋር ይገናኙ ነበር። ከሠሩ በኋላ ገን ረርተው ከእግዚአብሔር ሊጸበቁ ሞከሩ፤ ዘፍ.3:8።
- 3/ በሽታንና ሞትን አመጣ፤ 1ቆሮ.11:30-31፤ ዮሐ.5:9-10። ይህም ሲባል ሁልጊዜ ሰው የሚታመመው በኃጢአት ምክንያት ነው ማለት እይደለም፤ ዮሐ.9:3።
- 4/ እግዚአብሔር ከኃጢአት ያልተለየን ሰው ጸሎት እይሰማም፤ ኢሳ.59:1-2።
- 5/ አማኞች ሰይጣንን ማሸነፍ እንዳይችሉ እዳረገ፤ ኢደሱ 7:10-12።

ለ/ ሰው የኃጢአትን ይቅርታ ካልተቀበለ የሚከተሉት ውጤቶች፡-

- 1/ የዘላለም ሞት፤ ሮሜ 6:23።
- 2/ እግዚአብሔር በኃጢአተኞች ላይ የሚረርደው ፍርድ፤ ዮሐ.3:18።
- 3/ የኃጢአተኞች በእሳት ባሕር ውስጥ መጣል፤ ረእይ 21:8።
- 4/ ሰውን ከእግዚአብሔር መለየት፤ 2ተሰ.1:9-10።

ሐ/ ሰዎች ሁሉ ኃጢአተኞች ናቸው።

- 1/ ሰዎች ሁሉ የአዳም ልጆች በመሆናቸው ኃጢአተኞች ናቸው፤ መዝ.50/51/፡5፤ ሮሜ 5:12።
- 2/ ሰዎች ሁሉ በሠሩት ኃጢአት ምክንያት ኃጢአተኞች ናቸው፤ መዝ.13/14/፡3፤ ኢሳ.53:6፤ ሮሜ 3:23፤ 1ዮሐ.1:8።

መ/ ሰውን ወደ ኃጢአት የሚመሩ ነገሮች፡-

- 1/ ሰይጣን፤ ኢፌ.2:1-2፤ 1ጴጥ.5:8።
- 2/ ዓለም፤ ኢፌ.2:1-2፤ 1ዮሐ.2:15-16።
- 3/ የረሱ ምኞት፤ ኢፌ.2:3፤ ያዕ.1:14።

የክፍል ሶስት ጥያቄዎች

- 1/ እግዚአብሔር በእያንዳንዱ ቀን ምን ምን ረጠረ?
- 2/ በመጀመሪያ እግዚአብሔር የረጠረው ነገር ሁሉ መልካም ነበረ።

አሁን በምን ምክንያት መልካምነቱን አጣ?

- 3/ እግዚአብሔር ሰውን በረሱ መልክ ፈጠረው ስንል ምን ማለታቱን ነው?
- 4/ እግዚአብሔር ሔዋንን ለምንና እንዴት ፈጠረት?
- 5/ ሰው ከእንስሳ እንዳልተገኘ እንዴት ልዩውቀ እንቸላለን?
- 6/ ሰው በኃጢአት እንዴት ወደቀ?
- 7/ እግዚአብሔር አዳምና ሔዋን ከእንደ ፍሬ እንዳይበሉ ለምን ከለከላቸው?
- 8/ ሰዎች ሁሉ ለምን ኃጢአተኞች ሆኑ? ለዚህ ጥያቄ ሁለት መልሶችን ጻፈ::
- 9/ አዳምና ሔዋን ከእግዚአብሔር ለምን ተሸሽጉ?
- 10/ «የኃጢአት ጸመወዝ ሞት ነው» ማለት ምን ማለት ነው?
- 11/ ሮሜ 6:23ን በቃላቱ አጥኑ::

ክፍል አረት:- የእግዚአብሔር ተእዛዛት

ትምህርት 13

ጥያቄ 19:- እግዚአብሔር ሰዎች የሚመረጣቸውን ተእዛዛት የሰጠው እንዴት ነው?

መልስ:- እግዚአብሔር ሰዎች የሚመረጣቸውን ስሥርቱን ተእዛዛት የሰጠው በሙሴ አማካይነት በሲና ተረረ ላይ ነው፤ ዘፀ.20:1-17::

ጥያቄ 20:- እነዚህ ተእዛዛት ምን ያስተምሩሃል?

መልስ:- የመጀመሪያዎቹ አረት ተእዛዛት ለእግዚአብሔር ማድረግ የሚገባኝን ሲያስተምሩኝ ቀሪዎቹ ስድስት ተእዛዛት ደግሞ ለባልንጆሮቹ ማድረግ የሚገባኝን ያስተምሩኛል::

ጥያቄ 21:- የእነዚህ ተእዛዛት አጠቃላይ መልእክት ምንድን ነው?

መልስ:- የእነዚህ ተእዛዛት አጠቃላይ መልእክት፥ እግዚአብሔር አምላክህን በፍጹም ልብህ ውዳድ፥ ባልንጆረህንም እንደ ረስህ አድርገህ አፍቅር የሚል ነው፤ ሉቃ.10:27::

ጥያቄ 22:- ባልንጆረህ ማን ነው?

መልስ:- ባልንጆረዬ ሰው ሁሉ ነው፤ ሉቃ.10:29-37::

የስሥርቱ ተእዛዛት መሰጠት

ሀ/ የስሥርቱ ተእዛዛት ተቀባዮች ሁኔታ:-

- 1/ በዮሴፍ ጊዜ ወደ ንብፅ የሂዱት እስረኤላውያን ከጊዜ በኋላ እየበዙ ስለሂዱ የንብፅ ንጉሥ «በመንገሥቲ ላይ ይሄሡብኛል» ብሎ ስለፈረ አሠቃያቸው፤ ዘፀ.1:9-10::
- 2/ የእስረኤል ሕዝብ በሠቃያቸው ምክንያት ወደ እግዚአብሔር በጭኑ ጊዜ እግዚአብሔር መሴን መሪያቸው እንዲሆን ጠረው፤ ዘፀ.2:23-24::
- 3/ እግዚአብሔር መሴን ሕዝቡን እየመረ ከንብፅ እንዲያወጣቸውና በተስፋ ወደተሰጣቸው አገር ወደ ከነዓን እንዲያስገባቸው አዘዘው፤ ዘፀ.3:9-10::
- 4/ መሴ በእግዚአብሔር ኃይልና በብዙ ተአምራት ሕዝቡን ከንብፅ አወጣቸው፤ ዘፀ.12:41::

ለ/ እግዚአብሔር ሕገ ከመሰጠቱ በፊት ለመሴና ለእስረኤል ሕዝብ ያሳሰባቸው ነገሮች፤ ዘፀ.20:1:-

- 1/ በንብፅ ባሪያዎች ሆነው በቸገር ውስጥ እንዳነበሩ አሳሰባቸው::
- 2/ ከባርነት ያወጣቸው እርሱ እንዳነበረ አሳሰባቸው:: እግዚአብሔር ከሌሎች ሁሉ ይልቅ ኃይል ያለውና ሕዝቡን የሚወድ መሆኑን አሳሰባቸው::
- 3/ አምላካቸውና መድኃኒታቸው ስለነበረ የሰጣቸውን ሕግ መጠበቅ እንዳለባቸው አሳሰባቸው::

ሐ/ እግዚአብሔር ለመሴና ለእስረኤል ሕዝብ ሕግ እንዳሰጠ:-

- 1/ እግዚአብሔር ለእስረኤል ሰዎች ሕጉን የሰጠው ወደ ከነዓን በመጓዝ ላይ ሳሉ በምድረ በዳ ነው::
- 2/ እግዚአብሔር በሲና ተረረ ላይ ለመሴ አሥሮቱን ተእዛዛትና በዛ ያሉ ሌሎች ተእዛዛትን ሰጠ፤ ዘፀ.20:2-17::
- 3/ የእስረኤል ሰዎች ይህንን ሕግ ለመታዘዝ፥ ለመጠበቅ እና እርሱን ለማገልገል ቃል ቢገቡ እግዚአብሔርም ከእነርሱ ጋር ሆኖ እንደሚጠብቃቸው የሚያስረዳቸውንም እንደሚሰጣቸው ቃል ገባላቸው፤ ዘፀ.28:1-2:: እውቀው ሕጉን ባይጠብቁ ገን ቆጣት እንደሚደርሰባቸው ነገራቸው፤ ዘፀ. 28:15:: ከስሕተታቸው የመመለሻ መንገድም አዘጋጁላቸው፤ ዘሌዋ.4:27-28፤ 6:1-7::

መ/ የአራት ሕገ አጠቃላይ መልእክት ፍቅር ነው፤

- 1/ ኢየሱስ እንደ የሕግ አዋቂ የሆነውን ሰው «በሕግ የተዳረው ምንድነው?» ብሎ በጠየቀው ጊዜ፥ «ጌታ አምላክህን በፍጹም ልብህ፥ በፍጹም ነፍስህም፥ በፍጹም ኃይልህም፥ በፍጹም እሳብህም ውደጽ፤ ባልንጃረህንም እንዳረስህ ውደጽ» ብሎ መለሰለት:: ኢየሱስም «እውነት መለሰህ» አለው፤ ሉቃ.10:27::

- 2/ የመጀመሪያዎቹ አረት ተእዛዛት እንደሚያስተምሩን እግዚአብሔርን በሙሉ ልባቸን ብንወድ የምናመልከው እርሱን ብቻ ነው።
- 3/ የቀረት ስድስት ተእዛዛት እንደሚያስተምሩን ባልንጃረዎቻችንን ብንወድ በምንም ዓይነት መንገድ ለምሳሌ በመገዳል፣ በመስረቅ፣ በሐሰት በመመስከር ወይም በመመኘት እንገዳቸውም።
- 4/ አዲስ ኪዳን በይበልጥ ስለ ናቅር ያስተምረናል፤ 1ቆሮ.13።

ተምህርት 14

ጥያቄ 23:- የመጀመሪያው ተእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- የመጀመሪያው ተእዛዝ «ከኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁንልህ» ይላል።

ጥያቄ 24:- የመጀመሪያው ተእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- እግዚአብሔርን ብቻ እንዳመልክ ያስተምረናል።

ጥያቄ 25:- ሁለተኛው ተእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- ሁለተኛው ተእዛዝ «በላይ በሰማይ፣ በታች በምጽር፣ ከምጽር በታች በውኃ ካለው ነገር የሚኖቸውንም ምሳሌ ላንተ አታደርግ፤ እትስገድላቸው፤ አታምልካቸውም» ይላል።

ጥያቄ 26:- ሁለተኛው ተእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- እግዚአብሔርን እንዳመልክና ከሌላ አምልኮት ሁሉ እንደርቀ ያስተምረናል።

አሥርቱ ተእዛዛት (1)፤ ዘፀ.20:3-6

ሀ/ እንደኛው ተእዛዝ «ከኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁንልህ፤ ይላል።

- 1/ ከእግዚአብሔር በስተቀር ሌላ እውነተኛ አምላክ የለም፤ እውነተኛ አምላክ እርሱ ብቻ ነው። ሌሎቹ በሙሉ የእጆቹ ሥረ ናቸው እንጂ ከእግዚአብሔር እኩል ወይም በላይ አይደሉም፤ አሳ. 44:6፤ 43:10-13፤ 45:21፤ 1ጢዋ.1:17።
- 2/ ከርሱ ተእዛዝ በፊት የምናስቀድመው አንድም ነገር መኖር የለበትም፤ ማንም ከሚሰጠን ተእዛዝ ይልቅ የርሱን ተእዛዝ ማስቀደም አለብን። የርሱን ተእዛዝ እንድንጥስ የሚያደርገን ወይም የሚያስመርጠን ነገር ቢመጣ የእግዚአብሔርን ተእዛዝ መጣስ የለብንም፤ ዮሐዋ.4:19።
- 3/ ከእግዚአብሔር ይልቅ የምንወደው ነገር እንደ አምላካችን ስለሚሆን ከእርሱ ይልቅ አንድም ነገር መውደድ የለብንም፤

ፈልጉ.3:9:: እግዚአብሔርን ከምንፈረው የበለጠ ሌሎችን ሰዎች መፍረት የለብንም፤ እግዚአብሔርን ከምናከብረው የበለጠ ሌሎች ሰዎችን ማክበር የለብንም፤ ለርሱ የምንሰጠውንም አምልኮ ለሌላ መስጠት የለብንም፤ ማቴ.10:28፤37፤ ዮሐ.12:42-43::

4/ ከፈሳችን አሳብቶ ፍላጎትና ዕቅድ ይልቅ እርሱን ልናስቀድመው ይገባል፤ ማቴ.10:38::

5/ እግዚአብሔር መኖሩን በፍጹም መካፈ ወይም መርሳት የለብንም፤ መዘ.13/14/1::

6/ እርሱን ማምለካችንን መተው የለብንም፤ ዳን.6:10-11::

7/ ማንኛውንም ነገር ከእግዚአብሔር ፊት መሰወር አይቻልም፤ ማቴ.10:26::

ለ/ ሁለተኛው ትእዛዝ «በላይ በሰማይ ካለው ቦታ በምድር ካለው ቦታ ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የሚኖሩትንም ምሳሌ የተቀረጸውንም ምስል ለእኛ አታድርግ፤ አትሰገድላቸው፤ አታምልካቸውም» ይላል::

1/ «አምላካችን ነው» ብለን እንዳቸ ነገርን እንድናከብር አልተፈቀደም:: በሰማይም ሆነ በምድር ወይም በባሕር ውስጥ የሚገኘውን የሚኖሩትንም ነገር ስዕል ትምስል ወይም ጣዖት ማክበርም ሆነ ማምለክ አልተፈቀደንም፤ ኢሳ.44:9-20፤ ዘፀ.32:1-10::

2/ ሥዕል ወይም ምስል ወስደን «የእግዚአብሔር ምሳሌ ነው» ብለን ልንሰገድለት አይገባንም፤ 1ኛ ነገ.12:28-33::

ትምህርት 15

ጥያቄ 27:- ሶስተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- ሶስተኛው ትእዛዝ «የእግዚአብሔር የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥረ፤ እግዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበጸል አድነጸውምና» ይላል::

ጥያቄ 28:- ሶስተኛው ትእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- የእግዚአብሔርን ስም በሁሉ እንዳከብር ያስተምረኛል::

ጥያቄ 29:- አረተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- አረተኛው ትእዛዝ «የሰንበተን ቀን ተቀድሰው ዘንጽ እስብ» ይላል::

ጥያቄ 30:- አረተኛው ትእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ፡- እንዚአብሔር የጊዜዬ ጌታ መሆኑን ለመገለጽ ከሰባቱ ቀናት እንዴት ለርሱ ሥረ እንዳለየው ያስተምረኛል።

ጥያቄ 31፡- ክርስቲያኖች የትኛውን ቀን ያከብራሉ?

መልስ፡- ክርስቲያኖች «የጌታ ቀን» ተብሎ የሚጠራውን የሳምንቱን የመጀመሪያ ቀን እሑድን ያከብራሉ።

ጥያቄ 32፡- እሑድ «የጌታ ቀን» ተብሎ የሚጠራው ለምንድነው?

መልስ፡- እሑድ «የጌታ ቀን» ተብሎ የሚጠራው ክርስቶስ ከሙታን የተንሣበት ቀን ስለሆነ ነው፤ ዮሐ.20:1።

ጥያቄ 33፡- እሑድን ወይም የጌታን ቀን እንዴት አድርገህ ልታሳልፈው ይገባል?

መልስ፡- እሑድን ወይም የጌታን ቀን በጸሎትና በምስጋና፣ የእንዚአብሔርን ቃል በመስማትና በማንበብ፣ ለባልንጆሮቹም መልካም ነገር በማድረግ ላሳልፈው ይገባል።

አሥርቱ ተእዛዛት (2)፤ ዘፀ.20:7-11

ሀ/ ሶስተኛው ተእዛዝ «የእንዚአብሔርን የእምላክህን ስም በከንቱ አትጥረ፤ እንዚአብሔር ስሙን በከንቱ የሚጠራውን ከበጸል አያነጻውምና» ይላል።

1/ የእንዚአብሔር ስም ታላቁና ክቡር ነው። በአጋንንት ላይ እንኳ ሥልጣን አለው፤ ስሙን ማክበር እንዚአብሔርን ማክበር ነው።

2/ የእንዚአብሔርን ስም መጥረት በማይገባን ቦታ ማለት በቀልድና በጨዋታ ወይም በቁጣ መጥረት እይገባንም።

3/ በእንዚአብሔር ስም ወይም የስሙ መጠሪያና መታሰቢያ በሆኑ ነገሮች ላይ መዘበትና መቀለጽ የለብንም።

4/ በእንዚአብሔር ስም በሐሰት አትማል፤ ዘሌዋ.19:12፤ ማቴ.5:33-37፤ በእውነት ተናገር።

ለ/ አረተኛው ተእዛዝ «የሰንበትን ቀን ተቀድሶው ዘንድ አስብ» ይላል።

1/ እንዚአብሔር ስድስት ቀን ሠርቶ በሰባተኛው ቀን ሥረውን ፈጽሞ ስላረፈ እንዚአብሔር የእሥረኤልን ሕዝብ በቢታቸው ያሉትን ሁሉ ምንም ሥረ እንዳይሠሩ አዘዛቸው፤ ዘፀ.20:10፤ ዘፍ.2:1-3። ሙሉ በሙሉ የረሳቸውን ሥረ የሚያቋርጡበት ቀን ነበረ። በሰንበት ሲሠሩ የተገኘ ሰው ይገደል ነበር፤ ዘካርያ 15:32-36።

2/ የእስረኤል ሕዝብ ከሌሎች እሕዛብ ተለይተው የእንዚአብሔር ሕዝብ ለመሆናቸው ምልክት እንዲሆን እንዚአብሔር የሰንበትን ቀን ባርኮ ሰጣቸው፤ ዘፀ.31:13-17።

3/ ክርስቶስ በምጽር ላይ ሳለ «የሰው ልጅ የሰንበት ጌታ ነው» አለ። ማቴ.12:8። ኢየሱስ፡- «ሰንበት ስለ ሰው ተረጥሮአል እንጂ ሰው ስለ ሰንበት አልተፈጠረም» ብሎ ስለ ፈሪሳዊያን የልብ ጽንዛዜ እዝና ለሰዎች መልካም ሥረ ይሠራላቸው ነበር፤ ማር.2:27-34።

ሐ/ አሁን የምናከብረው ከሳምንቱ የመጀመሪያውን ቀን ነው እንጂ ሰባተኛውን ቀን አይደለም።

1/ ሰባተኛው ቀን የሚያመለክተው የመናጠሩን ሥረ የረጸመበትን ቀን ሲሆን የመጀመሪያው ቀን ጸገሞ የሚያሳስበን ክርስቶስ አዲስ ናጥረት እንድንሆን ጸንታችንን የረጸመበት ቀን ነው። ስለዚህ አሁን የምናከብረው አዲስ ናጥረት እንድንሆን ክርስቶስ የሚያስረዳቸውን ሥረ ረጸሞ፥ ሞትን አሸንፎ፥ ከሞት የተነሣበትን ቀን ነው፤ ሉቃ.24:1።

2/ እግዚአብሔር ለነርሶችን ሁሉ የሚያስረዳቸውን ሠርተን እንድናገኝ በቂ ጊዜ እንዳለጠን እረፍትን እንድናገኝ ጸገሞ በቂ ጊዜ ሰጥቶናል።

3/ በተለይ ለነፍሳችንና ለመንፈሳችን እረፍት ማግኘት ያስረዳል። ስለዚህ በእሑድ ቀን ከሌሎች ክርስቲያኖች ጋር ሆነን መጸለይት እግዚአብሔርን ማመስገንና ቃሉን መማር ይገባል። በሐዋርያት ሥረ እንዳምናነበው ሐዋርያት እሑድን ያከብሩ ነበር፤ የሐዋ.20:7።

4/ የክርስቶስን እርሻናት በመከተል የእረፍታችንን ቀን የታመሙትን ሰዎች በመጠየቅ፥ የተቸገሩትን ሰዎች በመርዳት፥ ያዘኑትን ሰዎች በማድናት፥ ሌሎች በገ ሥረዎችን በመሥረት ልናሳልፈውና ልንቀድሰው ይገባል፤ 1ቆሮ.16:2።

ተምህርት 16

ጥያቄ 34:- እምስተኛው ተእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- እምስተኛው ተእዛዝ «እግዚአብሔር እምላክህ በሚሰጥህ ምጽር ዐጽሜህ እንዲረዝም እናትና አባትህን አከብር» ይላል።

ጥያቄ 35:- እምስተኛው ተእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- ወላጆቼን እንድታዘዝቸው፥ እንድወዷቸውና እንዳገለገላቸው ያስተምረኛል።

ጥያቄ 36:- ስጽስተኛው ተእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- ስጽስተኛው ተእዛዝ «አትገጸል» ይላል።

ጥያቄ 37:- ስጽስተኛው ተእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- የኢንና የባልንጆርቴን ሐይወት በጸናና እንደጠብቆ የሚገባኝን ነገር ሁሉ እንዳዳርግ ያስተምረኛል።

ጥያቄ 38:- ሰባተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- ሰባተኛው ትእዛዝ «እታመንዝር» ይላል።

ጥያቄ 39:- ሰባተኛው ትእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- በልቤት በእነጋገረና በአካሄድ ንጹሕ እንድሆን ያስተምረኛል።

አሥርቱ ትእዛዛት (3)I ዘፀ.20:12-14

ሀ/ አምስተኛው ትእዛዝ «እንዚአብሔር እምላከህ በሚሰጥህ ምጽር ዐጽሜህ እንዲረዝም እናትና አባትህን አክብር» ይላልI ኢፌ.6:1-3

1/ ሰው የወለደትን እናትና አባቱን ሊያከብረው ያስፈልገዋልI ምሳ.13:1I ማር.7:9-13።

2/ ሰው የወለደትን እናትና አባቱን የሚያከብረው ከሆነ ይታዘዛቸዋልI በዐጽሜያቸው እርጅተው በጸከሙ ጊዜም ይጦረቸዋልI 1ጢሞ.5:4I 8I ምሳሌ 1:8።

3/ ወላጆችን ማክበር በእንዚአብሔር ዘንድ ዋጋ አለው። ወላጆቻቸውን የሚያከብሩ ልጆች በእንዚአብሔር ቃል መሠረት ዐጽሜያቸው ይረዝማልI ኢፌ.6:2-3።

4/ ሰው በዐጽሜ ታላቁ የሆኑትን ሽማግሌዎችና እርጊቶች ሁሉ ሊያከብረውና ሊረዳቸው ይገባዋል። ታናናሾችን ጸገሞ በፍቅር መመልከት ያስፈልገዋልI 1ጢሞ.5:1-2።

ለ/ ስጽስተኛው ትእዛዝ «እትገዳል» ይላል።

1/ ሰው በእንዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረ ስለሆነ በጥላቻና በገልቂያ ተነሣሰትን እንድንገዳለው አስተረቀጸልንም።

2/ የእንዚአብሔር ቃል «ወንድሙን የሚጠላ ነፍሱ ገዳይ ነው» ይላልI 1ዮሐ. 3:15። ስለዚህ ወንድማችንን ጭንጠላው አይገባንም። የሚበጽሉንን ይቅር ብለን ለእነርሱ መጸለይና ጸንነን መሥረት አለብንI ማቴ.5:44-45I ሮሜ 12:19-21።

3/ የረሳቶችን ጤንነት እንኳ እንድንገዳ ወይም ረሳቶችን እንድንገዳ አስተረቀጸልንም።

4/ መገዳል ሐይወት ማጥፋት ብቻ አይደለም። ሌሎች የሚኖሩበትን እንዲያጡ ወይም ለሐይወታቸው የሚያስፈልጋቸውን እንዳያገኙና ዘቅተኛነት እንዲሰማቸው ማድረግ በቀጥታ መገዳል ባይሆንም እንኳ በተዘዋዋሪ መንገድ መገዳል ነው።

ሐ/ ሰባተኛው ትእዛዝ «እታመንዝር» ይላል።

- 1/ ሰዎች በሥረቸው፣ በቃላቸውና በአሳባቸው ከምንዘርና ኃጢአት መረቅ አለባቸው I ማቴ. 5: 27-28::
- 2/ እግዚአብሔር ማንም ከእንደ ሚስት ወይም ባል በላይ እንዳያገባ ወይም እንዳታገባ አዘልል I ማቴ. 19: 4-5::
- 3/ እግዚአብሔር መፋታትን አይወድም I ማቴ. 19: 6 I 9::
- 4/ ሰዎች በአነጋገራቸውም ሆነ በአስተሳሰባቸው ሌሎችን ወደ ማመንዘር መምረት የለባቸውም I ምሳሌ 2: 16-19::

ተምህርት 17

ጥያቄ 40:- ስምንተኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- ስምንተኛው ትእዛዝ «አትስረቅ» ይላል::

ጥያቄ 41:- ስምንተኛው ትእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- ከባልንጃሮቹ ጋር በቅንነት እንድናር ያስተምረኛል::

ጥያቄ 42:- ዘጠነኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- ዘጠነኛው ትእዛዝ «በባልንጃረህ ላይ በሐሰት አትመሰክር» ይላል::

ጥያቄ 43:- ዘጠነኛው ትእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- እውነትን መናገር እንዳለብን ያስተምረኛል::

ጥያቄ 44:- አሥረኛው ትእዛዝ ምን ይላል?

መልስ:- አሥረኛው ትእዛዝ «የባልንጃረህን ቤት አትመኝ፣ የባልንጃረህን ሚስት፣ ሎሊውን፣ ገረጹንም፣ በረውንም፣ አህያውንም፣ ከባልንጃረህ ገንዘብ ሁሉ ማናቸውንም አትመኝ» ይላል::

ጥያቄ 45:- አሥረኛው ትእዛዝ ምን ያስተምርሃል?

መልስ:- ያለኝ እንደሚበቃኝና በዚያም እንድዳሰት ያስተምረኛል I 1ጢሞ. 6: 6::

አሥርቱ ትእዛዛት (4) I ዘፀ. 20: 15-17

ሀ/ ስምንተኛው ትእዛዝ «አትስረቅ» ይላል::

- 1/ በማናቸውም መንገድ የረሳቸን ንብረት ያልሆነውን ገንዘብ ቦቃ ወይም ሌላ ነገር መስረቅ ወይም በማታለል መውሰድ ወይም ያለ ባለቤቱ ፈቃድ ወስደን መጠቀም የለብንም I ኢረ. 4: 28::
- 2/ ስላለን ነገር እግዚአብሔርን ማመስገን ይገባናል I ረሐ. 4: 11-13::
- 3/ እግዚአብሔር ለኛ የሰጠውን ሀብት ሁሉ በጥንቃቄ መያዝና በብልሃት መጠቀም አለብን::
- 4/ በኛ እጅ ላለው የሌሎች ንብረት መጠንቀቅ ያስፈልገናል::

- ለ/ ዘመናዊ ተእዛዝ «በባልንጃሪህ ላይ በሐሰት አትመስክር» ይላል።
- 1/ ሐሰትንና ውሸትን ከሕይወታችን ውስጥ ፍጹም ማሰወገድ አለብን። ሰዎች በክርስቶስ ላይ በሐሰት መሰከሩበት ማቴ. 26: 59-61።
  - 2/ በንግግራችንና በሥራችን በአሳባችንና በውሳኔያችን እውነተኛ መሆን አለብን።
  - 3/ በገምት፡ በይሆናል ወይም ከሌሎች በመስማት የሌሎችን ስም ማጥፋት በፍርድ ቤት መመስከር ወይም መፍረድ የለብንም። በዚህ ፋንታ ስለሌሎች መልካም መናገር የተናገሩትና የሠሩትን ከበገ ዓላማ የተነሳ እንዳትናገሩትና እንዳሠሩት አድርገን መቀጠር አለብን፤ ኢረ. 4: 29።

- ሐ/ አሥረኛው ተእዛዝ «የባልንጃሪህን ቤት አትመኝ፤ የባልንጃሪህን ሚስት፤ ሎሊውንም፤ ገረጹንም፤ በረውንም፤ አህያውንም፤ ከባልንጃሪህ ገንዘብ ሁሉ ማናቸውንም አትመኝ» ይላል።
- 1/ ባልንጃሪዎቻችን በሚያገኙት መልካም ዕድል፤ ሀብት ወይም ሥራ ልንቀናና ልንመቀኝ እይገባንም። በዚህ ፋንታ ስለገጠማቸው መልካም ዕድል አብረን ልንጸሰት እና እገዚአብሔርን ልናመሰግን ይገባናል።
  - 2/ ባልንጃሪዎቻችን በኑርአቸው እየጸከቁ እንዲሄዱ ምንም ክፉ ነገር እንዳናደርግባቸው፤ ያላቸውንም እንዳናጠፋባቸው እገዚአብሔር አዘናል።
  - 3/ የባልንጃሪዎቻችን የሆነውን ሁሉ ተመልክተን «ምነው የኒ በሆነ» ብለን እንዳንቆጭና የነርሱ የሆነውን እንዳንመኝ በዚህ ተእዛዝ ውስጥ ታዘናል።
  - 4/ ስለሚገድለን ነገር ሁሉ እገዚአብሔርን እናመሰግን መጠየቅ እንጂ ማማረር የለብንም።
  - 5/ ገንዘብን መመኝ በወጥመድ መውጸቅ እንደሆነ እውቀን ከዚያ ሸሽተን እገዚአብሔር ስለሰጠን ነገር ሁሉ እናመሰግነው፤ 1ጢዮ. 6: 6-10።

- መ/ በሐሪት ዘመን ስለ አሥርቱ ተእዛዛት እገዚአብሔር የተናገረቸው ነገሮች፡-
- 1/ ሕጉን የሚጠብቁና እገዚአብሔርን የሚወዱ እገዚአብሔር እስከ ሺህ ተውልድ ድረስ ምሕረት ያደርግላቸዋል።
  - 2/ ሕጉን የማይጠብቁና እገዚአብሔርን የሚጠሉ እስከ ሶስተኛና አረተኛ ተውልድ እገዚአብሔር በእነርሱ ኃጢአት ምክንያት ልጆቻቸውን ይቀጣል።
  - 3/ የእገዚአብሔር ምሕረት፤ ተዕገሥትና ፍቅር ከቁጣው ይልቅ እጅግ በጣም የበዙ ናቸው። ምሕረት እስከ ሺህ ተውልድ ሲሄድ ቁጣው ገን እስከ ሶስተኛ አረተ ተውልድ ብቻ ነው።

4/ እምስተኛውን ትእዛዝ የሚጠብቁት ማለትም አባታቸውንና እናታቸውን የሚያከብሩ ዕጽሜያቸው ረጅም ይሆናል።

ትምህርት 18

ጥያቄ 46:- እነዚህን አሥር ትእዛዛት ረጽሞ ሊጠብቃቸው የሚችል አለ? መልስ:- ማንም የለም፤ ከክርስቶስ በቀር እነዚህን ትእዛዛት ረጽሞ፤ የጠበቀ ወይም ሊጠብቅ የቻለ አንድ ሰው አልተገኘም።

ጥያቄ 47:- እነዚህ አሥር ትእዛዛት ለምን ይጠቅሙሃል? መልስ:- ኃጢአት ምን እንደሆነ እንደውቅ፥ በረሱ ሥረ እንዳልታመንና፥ መዳን የሚያስፈልገን መሆኑን አውቂ ወደ ክርስቶስ እንድቀርብ ይረዳል፤ ሮሜ 3:19-20፤ ገላ.3:24።

ጥያቄ 48:- ዛሬ እማኞች እነዚህን አሥር ትእዛዛት መጠበቅ ያስፈልጋቸዋል? መልስ:- በአዲስ ኪዳን ውስጥ ከአረተኛው ትእዛዝ በስተቀር እነዚህ ትእዛዛት በሙሉ ደገመው ስለተጻፉ እማኞች በአዲስ ኪዳን የተጻፉትን ትእዛዛት መጠበቅ ያስፈልጋቸዋል።

የሐገ ሥረ

ሀ/ ሕግን በመጠበቅ እንድም ሰው አልዳነም።

1/ ሕግን መጠበቅ የሚችል ሰው የለም፤ መዝ.13/14/፡3፤ ሮሜ 3:11-12፤ 7:18-19።

2/ አብርሃም የዳነው በእምነት ነው፤ ገላ.3:6፤ ሮሜ 4:1-3።

3/ ሰው የሚድነው በእግዚአብሔር ጸጋና በክርስቶስ በማመን ነው፤ ሮሜ 3:24፤ 5:1፤ ኢፌ.2:8-9።

ለ/ ሕገ ሰውን ሊያድና የማይችል ከሆነ እግዚአብሔር ሕግን የሰጠው ለምንድነው?

1/ ሰው ኃጢአት ምን እንደሆነ እንደያውቅ እግዚአብሔር ሕግን ሰጠው። ሕጉ «አተማኝ» ባይል ኖሮ ሰው ምኞትን አያውቅም ነበር፤ ሮሜ 3:20፤ ሮሜ 7:7።

2/ ሰው ኃጢአት መሥረቱን አውቅ በረሱ ሥረ መመካት እንዳይችል እግዚአብሔር ሕግን ሰጠው፤ ሮሜ 3:19። በረሱ ውስጥ ምንም መልካም ነገር እንዳለለ አውቅ «እኔ ምንኛ ነበቃለሁ ሰው ነኝ፤ ወደ ሞት ከሚወስደኝ ከዚህ ሰውነት ማን ያድነኛል?» ብሎ ይጮሃል፤ ሮሜ 7:18፤ 24።

3/ ሰው መድኃኒ እንደሚያስፈልገው ከተረዳ በኋላ እንደ ሞገዚት ሆኖ ወደ ክርስቶስ እንዲመረው እግዚአብሔር ሕግን ሰጠው፤ ገላ.3:24።

ሐ/ እግዚአብሔር ለአስፈላጊ ሰዎች ሕግን በሰጠ ጊዜ በሕግ ሊጽኑ እንደማይችሉ ሰላወቀ ወደ እርሱ ሊቀርቡ የሚችሉበትን መንገድ አሳያቸው።

- 1/ አንድ ሰው እግዚአብሔር እንደሚቀበለው አምና ስለ ኃጢአት ንስሐ ገብቶ ለእግዚአብሔር የሚገባውን መሥዋዕት ሲያቀርብ እግዚአብሔር ይቅር ይለው ነበር፤ ዘሊዋ.1:1-5።
- 2/ የዳም መሥዋዕት የክርስቶስ ምሳሌ ነበር። ክርስቶስ በመጣ ጊዜ ሕግን ፈጽሞ፥ እግዚአብሔር የመረጠው በገ በመሆን የሰውን ኃጢአት በሙሉ አስወገደ፤ ዮሐ.1:29። በመስቀል ላይ በመሞቱ ለሰው የኃጢአት መስዋዕት ስለሆነ፥ ዛሬ የዳም መሥዋዕት ማቅረብ አያስፈልገም። ሰው የሚጽኘው በእግዚአብሔር ጸጋ ነው።

መ/ በሕግና በጸጋ መሃከል ያለው ልዩነት፡-

- 1/ ሕግ እግዚአብሔር ከሰው የልብ ንጽሕና የሚጠይቅበት መንገድ ሲሆን ጸጋ ግን እግዚአብሔር እግዚአብሔር ንጽሕናን የሚሰጥበት መንገድ ነው።
- 2/ ሕግ «ይህንን አጽርግ» የሚለውን ትእዛዝ የሚሰጥ ሲሆን፥ ጸጋ ግን «ክርስቶስ ሁሉን አጽርገልሃል» ይላል።
- 3/ ሕግ ሁሉን ከኃጢአት በታች የዘጋ ሲሆን፥ ጸጋ ግን ሁሉን ከኃጢአት ባርነት ነጻ አውጥቶአል፤ ሮሜ 3:23-24፤ ሮሜ 6:14።
- 4/ ሕግ ሰው ሊፈጽም የማይችለውን እንዲያደርግ የሚያስገድድ ሲሆን፥ ጸጋ ግን እዲስ ኖጥረት በማድረግ ሰው ሕግን እንዲፈጽም ኃይል የሚሰጥ ነው፤ 2ቆሮ.5:17።
- 5/ ሕግ በሰው ላይ የሚፈርድ ሲሆን፥ ጸጋ ግን በክርስቶስ የሚያምኑትን ያድናል።

ሠ/ አማኞችና ሕግ፡-

- 1/ አማኝ በሕግ ሳይሆን በኢየሱስ ጸጋ እንደዳነ፥ እንዲሁ በኢየሱስ ጸጋ መመላለስ አለበት፤ ገላ.3:1-3፤ ቆላ.2:6። በጸጋ የዳነ በጸጋ መኖር ያስፈልገዋል።
- 2/ ሰው ከዳነ በኋላ ሕግን የሚጠብቀው ለመጽደቅ ሳይሆን ለሰላምነት ነው። ወፍ የሚበርበት ምክንያት ወፍ ስለሆነ እንጂ ወፍ እንዲሆን አይደለም። የእግዚአብሔር ልጆች የሆኑት የእግዚአብሔርን ፈቃድ እየፈጸሙ እርሱን ለማስጸሰት ይፈልጋሉ። የሚያስገድዳቸው ፍቅር እንጂ ሕግ አይደለም።
- 3/ ጸጋ እንዲበዛ በኃጢአት ጸንተን እንኑር? አይደለም፤ ሮሜ 6:1-4። ከክርስቶስ ጋር አብረው ለኃጢአት የሞቱት፥ ለእዲስ ሕይወት የተነሡት እንዴት በኃጢአት ይኖራሉ? 1ዮሐ.3:6-10።

4/ አማኝ እንዴት መመላለስ አለበት? ክርስቶስ እንደተመላለሰ መመላለስ አለበት፤ 1ዮሐ.2:6፤ 1ጴጥ.2:21፤ ኤፌ.4:1፤ ፈልጽ.2:13-14።

የክፍል አረት ጥያቄዎች

- 1/ እግዚአብሔር አሥርቱን ተእዛዛት ሲሰጥ የእስረኤል ሕዝብ የት ነበሩ?
- 2/ የአሥርቱ ተእዛዛት ዋና አሳብ ምንድነው?
- 3/ አንድ ሰው የሚከተሉትን ነገሮች ቢያደርግ የትኛውን ተእዛዝ ተላላፊ ማለት ነው?
  - አንድ ሰው በሌላ ሰው ቤት ውስጥ ሳለ ገንዘብ ከመረት አገኝቶ በኪሱ ውስጥ ቢከትስ?
  - አንዴት ሴት በቤተዋ ውስጥ ለተሰቀለው የኢየሱስ ስዕል እየሰገዳች ያሉት ብታደርግስ?
  - አንድ ገበሬ እሑድ አለት ወደ ቤት ክርስቲያን በመሄድ ረገታ እህል ቢያጭድስ?
  - አንድ ሰው ከባለ ሱቁ 45 ሳንቲም መልስ መቀበል ሲገባው ባለ ሱቁ ተሳስቶ 55 ሳንቲም ሲሰጠው ዝም ብሎ በኪሱ ከትቶ ቢሄድስ?
  - አንድ ነጋዴ ትርፍ ለማግኘት ሲል በ5 ብር ያልገዛውን ዕቃ በ5 ብር ገዛሁት ብሎ ቢምልስ?
  - አንድ ገበሬ ትምክህቱን፥ ተስፋውንና አሳቡን በከብቶቹ ላይ ቢያደርግስ?
  - አንድ ልጅ ሳያስረቅድ ከወላጆቹ 5 ብር ቢወስድስ?
  - አንድ ሰው ከቀጣ የተነሣ የእግዚአብሔርን ስም እየጠረ ቢረገምስ?
  - አንድ ሰው ሥረ ለማግኘት ብሎ በሚወዳደረው ገዳኛው ላይ መጥፎ ወረ ቢያስወረበትስ?
  - አንድ ሰው ሌላው ሰው ቸገረኛን ሲረዳ ተመልክቶ ረጀው ቸገረኛውን የረዳው ለበገ ዓላማ ሳይሆን ለጥቅም ነው ብሎ ቢያስወረበትስ?
  - አንድ ሰው ሚስቱ ስላልወለዳቸለት ሌላ ለማግኘት ሲል ቢረታትስ?
  - አንድ ሰው ቸገረኛ ወላጆቹን ባይረዳቸውስ?
  - አንዴት ሴት በአለባበስዋ ወይም በአነጋገርዋ አንድን ወንድ እንዲያመነዝር ለመረታትን ብትሞክርስ?
  - አንድ ሰው የገዳኛውን ቤት «ይህ ቤት ምንው የኔ በሆነ» ብሎ ቢያስብስ?
  - አንድ ሰው ከጥላቻ የተነሣ ሌላውን ሰው ለመጉዳት ቢሞክርስ?
- 4/ አንድ ሰው፡- «ከጸጋ በታቸ እንጂ ከሕግ በታቸ ስላይጸላን ኃጢአትን እንሥረን?» ብሎ ቢጠይቃቸሁ ምን መልስ ትሰጡታላችሁ?
- 5/ አሥርቱን ተእዛዛት በቃላቸሁ አጥኑ።

ክፍል አምስት፡- ከጋጢአት መጻኅ

ትምህርት 19

ጥያቄ 49፡- ሰው በረሱ ሥረ ከጋጢአት ሊጽገን ይችላልን?

መልስ፡- ሰው በረሱ ሥረ ከጋጢአት ሊጽገን አይችልም፤ ኢፌ.2:8-9።

ጸሐፊው በሥረ አይጸለም

ሀ/ ሰዎች በብዙ መንገድ ለመጽደቅ ቢሞክሩም በረሳቸው ሥረ አይጽኑም።

1/ ሕገን በመጠበቅ ማንም አይጽገንም፤ ገላ.2:16፤ ሮሜ 3:28።

2/ ጸገ ሥረ በመሥረት ማንም አይጽገንም፤ ኢፌ.2:8-9፤

ተቶ 3:5

3/ በጸምና በጸሎት ማንም አይጽገንም። ፈሪሳዊው ጸመና ጸለየ፤

ነገር ገን አልጸደቀም፤ ሉቃ.18:9-14

4/ ገንዘብ በመስጠት ማንም አይጽገንም። ፈሪሳዊው ካገኘው ገንዘብ

አሥረት እውጣ፤ ነገር ገን አልጸደቀም፤ ሉቃ.18:9-14።

5/ ባለጸጋ በመሆን ማንም አይጽገንም።

6/ በነቢያት ወይም በሌላ አማላጅ ማንም አይጽገንም፤ 1ጢሞ.2:5።

7/ የጌታን እረት በመቀበልና በመጠመቅ ማንም አይጽገንም።

ከክርስቶስ ጋር የተሰቀለው ወንበዴ እነዚህን ሳያጸርግ ሊጽገን

ችላል፤ ሉቃ.23:42-43።

ለ/ ሰው በረሱ ሥረ ለመጻገን የማይችል መሆኑን የሚገልጽ ምሳሌዎች፡-

1/ አዳምና ሔዋን ጋጢአት ከሠሩ በኋላ እረቁትነታቸውን ለመሸፈን

ሞከሩ፤ ዘፍ.3:7። እገዚአብሔር ገን ይህ በቂ እንዳልነበረ

እውቆ የቁርበት ልብስ ሠርቶ አለበሳቸው፤ ዘፍ.3:21።

2/ አብርሃም በረሱ ሥረ ሳይሆን በእምነት ጸደቀ፤ ሮሜ 4:1-5።

በረሱ ሥረ ለመጻገን ቢቸል ኑር ሊመካ ይቻል ነበር። ማንም

እንዳይመካ መጻገን የሚቻለው በሥረ አይጸለም፤ ኢፌ.2:8-9።

3/ ኒቆዲሞስ የሃይማኖት መሪ ቢሆንም በረሱ ሥረ ወደ መንገዱ

ሰማያት ሊገባ አልቻለም። ኢየሱስ ሁለተኛ መወለዱ እንዳለበት

ነገረው፤ ዮሐ.3:1-3።

4/ ጳውሎስ በመሴ ሕገ የጸና ሰው ነበረ፤ ክርስቶስን ከተቀበለ

በኋላ ሰው በሕገ በኩል ሊጸጽቅ እንዳማይችል አስተማረ፤

ዮሐ.13:38-39።

ሐ/ ሰው በረሱ ሥረ ለመጻገን ቢቸል ኖሮ ክርስቶስ መጥቶ መሞት

አያስፈልገውም ነበር። ክርስቶስ ገን መንገዱን ሰማያትን ተቶ ረሱን

አዋርጾ ወደዚህ ዓለም መጣ፤ ፈልጽ.2:6-8።